

O HRASTU 2

CILJ: *Otrok izve, da hrast raste v gozdu ter da je sorodnik kostanja, bukve in oreha. Spozna, da ima škodljivce (hrastov semenar in divji prašič). Ve, da iz hrastovega debela dobimo les, iz katerega lahko mizar naredi pohištvo.*

PRIPOMOČKI IN POTREBEN MATERIAL ZA UČNO URICO:

- posnetek o hrastu,
- predstavitev o hrastu,
- 3 listi papirja velikosti A4,
- siv flomaster,
- barvice.

PRIPOMOČKI IN POTREBEN MATERIAL ZA DODATNO DEJAVNOST:

- sipek material (mivka, droben pesek ali kaj podobnega),
- pokrov škatle za shranjevanje čevljev ali kaj podobnega z ravnim dnom ter robom,
- bele liste velikosti A4,
- škarje,
- črn flomaster.

POTEK UČNE URICE:

1. Predstavitev hrasta

Z otrokom se usedemo na kavč ali preprogo. Če imamo knjige, v katerih so slike hrasta (drevesa), jih lahko vzamemo in odpremo. Nato otroka vprašamo, ali to drevo in njegov plod pozna, ali ve kako se imenuje, ali ga je mogoče že kje videl. Otrok naj pripoveduje, kar o hrastu že ve. Nato mu hrast predstavimo še mi in dopolnimo, kar otrok ni vedel.

Veliko dreves je otroku še nepoznanih. Da bi to, o čemer mu pripovedujemo, lažje razumel, mu pripovedujemo ob slikah.

- Najprej se z otrokom pogovorimo, kaj vse že ve o hrastu. Vemo, da je hrast rastlina, natančneje **drevo**. Kako pa to vemo?
Vemo, da ima v zemlji močne **korenine**, s katerimi srka hrano in vodo.
Iz zemlje raste **deblo**, ki je trdno in zraste lahko zelo visoko.
Čisto na vrhu pa ima **krošnjo**. To so **veje in listi**, s katerimi diha.
Vemo tudi, da hrast **cveti**, iz cvetov pa nato zraste **plod**, ki mu rečemo **želod**.
- Otroka vprašamo, ali se mogoče spomni, kje raste hrast. Hrast najdemo v **gozdovih**. Katere rastline pa še rastejo v gozdu? V gozdu najdemo travo, praprot, grme in druga drevesa. V njem najdemo tudi hrastove **sorodnike**. To so drevesa, ki imajo podobne cvetove, kot jih ima hrast. Njegova sorodnika sta kostanj in bukev pa tudi oreh, ki ga večkrat posadimo pred naše domove.

Če imate možnost, pokažite ta drevesa ter njihove cvetove na sliki v knjigah ali na spletu, ali pa jih ob primernem času poiščite v naravi.

- Hrast ima tudi **škodljivce**. Ker je to mogoče nova beseda, jo še enkrat skupaj ponovimo, da si jo bomo lažje zapomnili. Otroka vprašamo, ali ve, kaj so škodljivci. Škodljivci so nekatere bolezni in živali, ki škodijo rastlini. Rastlina lahko zboli, ali pa celo umre, če jo napadejo škodljivci. Hrastu škoduje prav poseben hrošč, ki mu pravimo **hrastov semenar**. Ta v želode zvrta luknjo ter vanjo izleže svoja jajčeca. Iz jajčec zrastejo ličinke, ki se hranijo z želodom. Želode imajo zelo radi tudi **divji prašiči**. Jeseni, ko želodi padejo na tla, se divji prašiči z njimi dobro nahranijo. *Če imate možnost, pokažite hrastovega semenarja in divje prašiče na sliki v knjigah ali na spletu.*
- Hrast lahko zraste zelo visoko, njegovo deblo in veje pa postanejo zelo debele. Njegov les je zelo trden in obstojen, zato ga mizarji radi uporabijo za svoje izdelke. Gozdarji drevo posekajo, ga razžagajo na deske in posušijo. Iz posušenih desk mizar naredi stole, mize, omare in drugo pohištvo.

Da bi to, o čemer smo govorili, lažje razumeli, si oglejmo posnetek in odgovorimo na vprašanja:

- V katero smer potekajo črte na hrastovem lubju?
- Kakšne oblike so hrastovi listi?

Posnetek: https://www.youtube.com/watch?v=zdKYWiVy9FY&ab_channel=TheWoodlandTrust

Da bi si nova spoznanja o hrastu dobro zapomnili, smo pripravili spodnjo dejavnost.

2. Dejavnost:

Na hrastu najdemo veliko zanimivih oblik in črt. Njegovi listi imajo prav posebno valovito obliko. Njegovo deblo ima lubje, na katerem so vidne navpične črte. Ko drevo posekamo in pogledamo štor, opazimo na njem kroge – tem se pravilno reče letnice, saj nam povejo, koliko let ima drevo. V tokratni dejavnosti se bomo tudi mi poigrali s črtami in oblikami.

Potek dejavnosti:

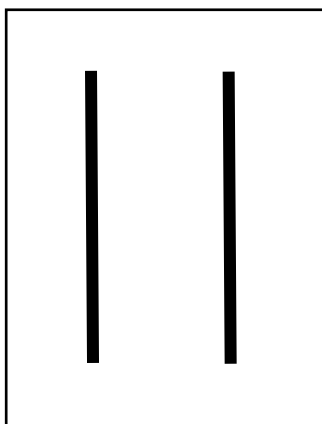
1. Najprej si izberimo primeren prostor, kjer bomo lahko z otrokom risali po zraku. Ob pripovedovanju zgodbe, bomo po zraku risali črte in oblike. Otroka povabimo, da jih ponavlja za nami.

Zgodba:

- Nekoč sta šli mama in deklica na sprehod po gozdu. Na vrhu hriba (*po zraku narišemo polkrog in povabimo otroka, da ga tudi sam nariše*), iz katerega se je videlo v njihovo vas, je stal štor.
- Bil je zelo širok (*po zraku narišemo velik, ležeč krog, ki predstavlja štor*).
- Mama je deklici povedala, da je na tem mestu nekoč stal mogočen hrast. Imel je močno deblo (*po zraku narišemo dve navpični črti, ki predstavljata deblo*), pokrito z lubjem (*po zraku narišemo še več navpičnih črt, ki predstavljajo lubje*).
- Iz debela so rasle mogočne veje (*po zraku narišemo črte v vse smeri, ki predstavljajo veje*).
- Njegova krošnja je bila zelo velika (*po zraku narišemo veliko, oblakasto črto, ki predstavlja krošnjo*).
- Na vejah so rasli zeleni listi valovitih oblik (*po zraku narišemo majhne, valovite kroge, ki predstavljajo listke*).
- Drevo je tako na hribu (*po zraku narišemo polkrog, ki predstavlja hrib*) živel vrsto let.
- V njem so ptice rade spletle svoja gnezda (*po zraku narišemo manjši polkrog v obliki čašice, ki predstavlja gnezdece*) in otroci so pod njim radi nabirali želode in listke.
- Deklica se je usedla na štor in vprašala: »Zakaj pa ga ni več?« Mama ji je odgovorila: »Nekega dne, se je drevo začelo sušiti. Bilo je že zelo staro. Prišel je kmet in ga požagal. Iz debela in vej je dobil les, iz katerega je naredil nove velike omare (*po zraku narišemo velik pravokotnik, ki predstavlja omaro*).
- Tu pa je ostal ta štor, na katerem lahko vidiva letnice.« (*po zraku narišemo polno krogov, enega znotraj drugega, ki predstavljajo letnice*).

Sedaj, ko smo s črtami pripovedovali zgodbo, se bomo s črtami poigrali še na listu.

1. Vzamemo list papirja, siv flomaster in barvice.
2. Čez celotno površino lista s flomastrom narišemo dve pokončni črti, kot bi narisali deblo drevesa.

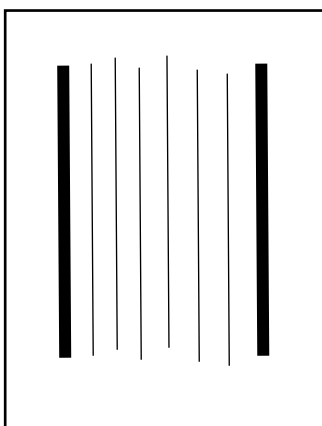

Otrok naravno spoznava svet okrog sebe skozi čute (vid, sluh, vonj, okus in tip). Zato svetujemo, da jih čimbolj vključite v spoznavanje črt in oblik. Najprej naj si otrok črte/oblike dobro ogleda. Nato naj s prstom zdrsi čeznje. Na ta način bo zaznal, koliko različnih gibov je potrebnih za določeno črto/obliko.

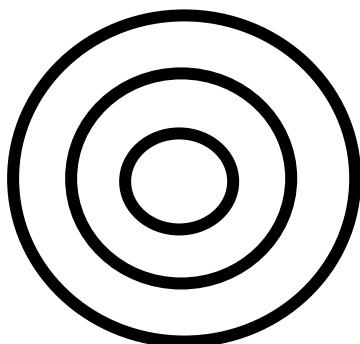
3. Otrok naj postavi prst na vrh črte ter naj z njim potuje do njenega konca. To ponovi na obeh črtah.
4. Sedaj naj otrok vzame poljubno barvico in jo postavi na vrh črte. Z barvico naj drsi po črti, da se obarva. Enako ponovi še s tremi drugimi barvicami po svoji izbiri.

Mlajši otroci ne zmorejo samostojno risati. Da se roka nauči pravega prijema in giba, rišemo skupaj z njimi, tako da skupaj držimo svinčnik/barvico in vodimo gibe.

5. Ker je to deblo drevesa, otroka povabimo, da poskusi narediti še lubje tako, da potegne navpične črte med odebeljenima črtama.

6. Dejavnost ponovimo še na primeru krogov, ki predstavljajo drevesne letnice ter oblakaste črte, ki predstavljajo drevesno krošnjo.

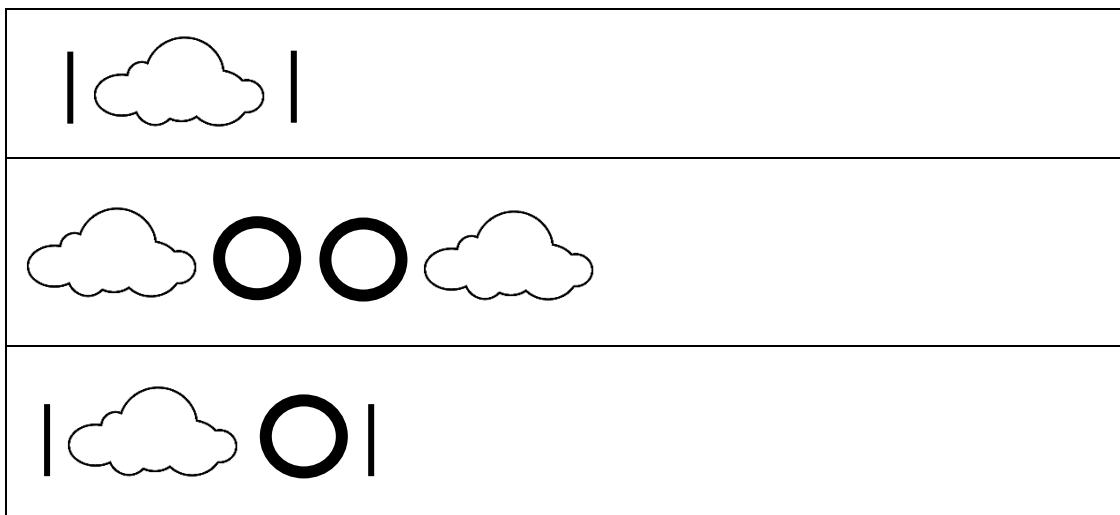

Za starejše otroke, lahko dejavnost še dodatno popestrimo.

1. Najprej list papirja po širini prepognemo na 3 enake dele, kot nam to prikazuje spodnja slika.

2. V vsako vrstico narišemo zaporedje črt/oblik, ki naj jih nato otrok ponavlja čez celo vrsto, kot nam to prikazuje spodnja slika.

Če želimo, se lahko z otrokom poigramo in utrdimo risanje črt in oblik še s pomočjo dodatne dejavnosti.

DODATNA DEJAVNOST

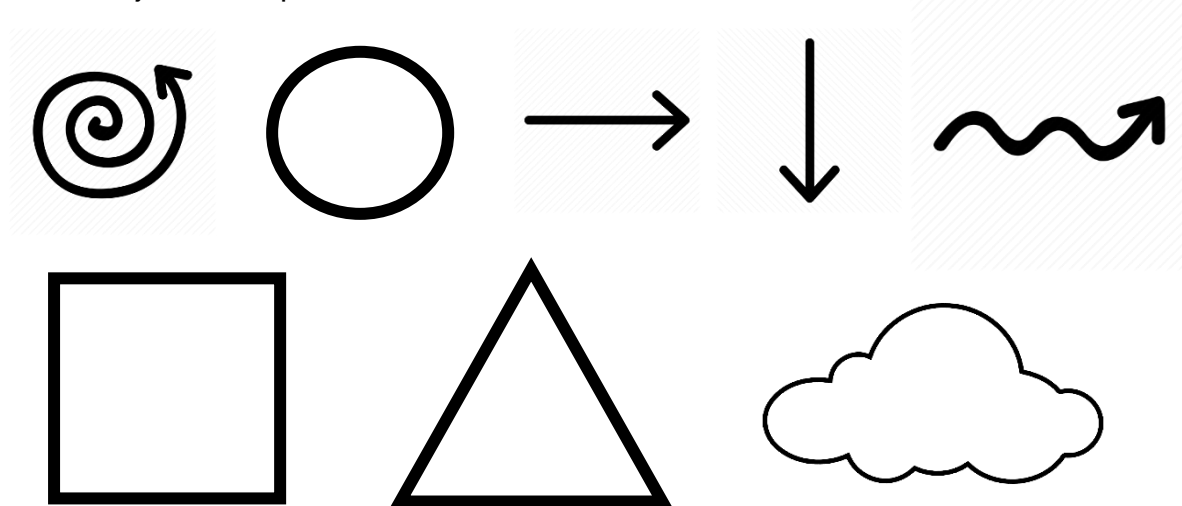
Da bi utrdili risanje črt in oblik, predlagamo sledečo dejavnost.

Kaj potrebujemo:

- sipek material (mivka, droben pesek ali kaj podobnega),
- pokrov škatle za shranjevanje čevljev ali kaj podobnega z ravnim dnom ter robom,
- bele liste velikosti A4,
- škarje,
- pisalo.

Potek dejavnosti:

1. Liste velikosti A4 prepognemo po dolžini na pol ter polovice izrežemo.
2. Na izrezane dele na veliko narišemo različne črte/oblike tako, da bo na vsakem listu po ena črta/oblika. Na spodnji sliki lahko najdete nekaj črt/oblik, ki jih lahko uporabite.

3. V pokrov škatle nasujmo toliko sipkega materiala, da bo prekril celotno dno.
4. Sedaj naj otrok v sipek material s prstom prerisuje črte/oblike. Če je otrok starejši in že pozna nekaj tiskanih črk, lahko v pesek riše tudi velike tiskane črke.

Želimo vam veliko veselja pri risanju in pisanju!